

Reiserapport

av

Beate Martnes, Landinfo

The 4th International Symposium on Information Management in a Changing World (IMCW2013), et samarbeid mellom Hacettepe University, Department of Information Management, Tyrkia og Limerick Institute of Technology, Irland.

4 – 6 September 2013

“Although we do not have consensus of a clear definition of cloud computing, it can be defined as a service structure which enables applications run via a remote server on the internet environment or user data to be stored in a remote server which makes data accessible at any moment... However, there are no legal regulations protecting users against any possible damages. It means that the responsibility of all data transferred to a cloud system is taken by the user receiving cloud service.” Hencoglu and Külcû, Hacettepe University, Ankara.

Limerick eller Luimneach som den heter på irsk, er en hyggelig liten by som var badet i perfekt septembersol. Irene er like gledelig overrasket over været som oss i år.

Konferansen eller symposiet var kanskje ikke så godt besøkt som arrangørene hadde håpet, det er mulig det er blitt for mange av disse konferansene rundt omkring. Men opplegget var veldig bra og profesjonelt, og vi som kom, ble tatt godt vare på. Jeg trodde kanskje at jeg skulle bli alene med en gjeng forelesere/professorer, men det var også flere helt alminnelige bibliotekarer tilstede.

Første Keynote Speaker var selveste Clifford Lynch.

Vi kjenner han jo alle fra bibliotekstudiene, litt teoritung kanskje, men han overrasket ikke bare meg med sin direkte og klare måte å snakke på. Han snakket om «**Cloud Architectures and Cultural Memory**».

Hans «Keynote Speech» var et varsko til oss alle om at sky-teknologien kan føre til uante konsekvenser. Det går fort, og det er både lettvinnt og økonomisk lønnsomt. Men måten teknologien implementeres på, gir oss ikke mye valg. Skyen tres nærmest ned over hodet på oss og Lynch skisserte noen til dels skremmende scenarier for fremtiden forårsaket av at vi rett og slett ikke har kontroll. Konseptet er ufattelig: “The stuff is scattered around, what happens to it? Beyond technical, beyond human beings concept»

Før i tiden forgikk utviklingen «at human speed». Utviklingen av PC'er, nettsider osv. Dette var tross alt overkommelig. Nå er det hele blitt for stort for mennesket å forholde seg til,

noe som blant annet fører til at interesseområder blir smalere og smalere. Man trenger mange, mange liv for å komme igjennom informasjonstilfanget.

En annen begrensning er kostnadene for båndvidde, særlig for privatpersoner – tilgangen på bredbånd er begrenset i mange land, selv med fiberoptikk. Så vi har ikke mulighet for å laste ned alt vi vil, alt som ligger der. Behovet for avanserte dataverktøy er enormt og vokser konstant. Lynch nevner som eksempel Library of Congress' ambisiøse twitter-arkiv prosjekt. De har satt seg fore å arkivere alle verdens «tweets», men hvordan forskerne, som arkivet er hovedsakelig er ment for, skal få adgang er fremdeles litt i det blå:

<http://www.theverge.com/2013/1/4/3835352/library-of-congress-explains-twitter-archive-delay>

Mer bekymringsverdig er hva som kan skje med de kulturelle arkivene, forskerarkivene og folks personlige arkiv.

Sky-leverandørene er konkurrenter og samarbeider ikke. Det er ikke mulig å flytte innhold fra en sky til annen. Man har ingen garanti for at ikke tilgangen til ens eget innhold blir brutt hvis en leverandør går konkurs.

Vi har ikke kunnskap om, og kontroll med HVOR innholdet er lagret, det er på «hard-to-define-kind-of-places».

Forandringer i Software-standarder kan skape farlige situasjoner. Oppdateringer kan komme uanmeldt og gammelt innhold forsvinne. Det er ikke sikkert du blir advart eller får et valg. Man vil se mer av såkalt «orphaned contents» - Du vil heller ikke ha tilgang til backup-materiale slik som vi har nå. Leverandørene trenger ikke å bry seg. Om noen år kan det bli vanlig å betale leie for lagringsplass, da er muligheten der for at du mister adgangen til ditt eget innhold hvis du ikke betaler. Våre muligheter som enkeltpersoner til å spare på innholdet forvitrer. Amazon kan for eksempel trekke ut ALT innholdet på lesebrettet på et blunk – hele bibliotek kan slettes.

Clifford Lynch nevnte i det hele tatt mange aspekter ved «Cloud Computing» som vi kanskje ikke aner rekkevidden av. Hva skjer for eksempel når en person dør og boet skal gjøres opp. Hvor mange nett-kontoer har denne personen, hvor mange passord? Hva er den enkelte leverandørs politikk på å gi tilgang? Vi vet jo også fra saker her hjemme hvor håpløst vanskelig det er for politiet å få tilgang til facebook-kontoer når for eksempel et barn forsvinner.

Det er her, ifølge Lynch, de store utfordringene ligger: kan vi egentlig holde tritt med dette, hvor mange Mb pr. sekund skal vi opp i? hvem skal sette grensene? Hvem skal styre vektøyene?

Som han også sa: Her ligger det mye interessant forskning; hvem, hva, hvor...

I foredraget **“A new Generation of technology enables Deeper Collaboration”**

hadde «**Keynote Speaker**» **Marshall Breeding** en litt annen tilnærming. Han fokuserte på de nye mulighetene for samhandling, spesielt bibliotekene i mellom som sky-teknologien åpner for.

Bibliotekene forandrer seg sakte i forhold til andre samfunnsområder, selv om det har skjedd enormt mye de siste 10 årene. Bare tenk på tidsskriftabonnementene. Men, mens man hittil stort sett har nøydt seg med å automatisere de tradisjonelle arbeidsoppgavene, og bekymret seg over hvor mye plass det er igjen på serveren, vil det som skjer nå generere nødvendigheten av en utvikling som i større grad også er mental. Teknologiens grenser er blitt flyttet så mye at det kanskje er på tide å rive seg løs fra de gamle systemene og arbeidsmåtene. Breeding framholder at arbeidsoppgavene i de fleste bibliotek fremdeles er organisert på samme måte som for 30 år siden.

Det er på tide at bibliotekene bruker sine begrensede ressurser på å forberede seg på se store forandringene som er på vei, i stedet for å opprettholde de gamle strukturene og tenkemåtene. <http://managemetadata.com/blog/2013/05/14/the-revolution-is-on-the-way-televised-or-not/>

Utviklingen går mot web-baserte grensesnitt og med de mobile platformene som brukerne bærer med seg, er dette ikke noe man kommer utenom. Det vil bli forventet at bibliotekene følger med på utviklingen, ellers forsvinner brukerne rett og slett.

Stikkord er ressursdeling/deling av infrastruktur: hvordan blir sky-teknologien implementert i bibliotekene?

Hva tilbys brukerne på bibliotekenes nettsider? – Tilnærmingen er veldig varierende og online kataloger har sin begrensning. Breeding har vært opptatt av disse spørsmålene de siste årene: <http://www.infotoday.com/cilmag/sep11/Breeding.shtml>

Ellers fokuserte seminaret i hovedsak på sikkerhet og copyright- og lisens-problematikken i skyen. Myndighetene er jo generelt litt på etterskudd, men nye lover og regler kommer hele tiden nå. Vi fikk høre mye fra Tyrkia, de henger etter, litt fra Kina, her er myndighetene på banen, fra Japan som har en mangelfull lovgivning og så EU og USA som er kommet lengst.

Evaluation of Conditions Regarding Cloud Computing Applications in Turkey, EU and the USA. Hacettepe University, Ankara

Her ble igjen problemene med rettigheter og lovverk tatt opp. Når vi for eksempel oppretter en Google-konto godtar vi samtidig: Google terms of service: <http://www.google.com/intl/en/policies/terms/> Her opplyses det tydelig at du sier fra deg diverse rettigheter og - tar ansvaret selv når du benytter deg av deres gratistjenester.

EU er nok kommet lengst i å beskytte brukernes rettigheter – blant annet kan ikke innholdet lagres i land utenfor EU og USA med manglende lovverk. Dette er nedfelt i den såkalte «Safe Harbor Agreement». Men etter Snowden-affæren har EU begynt å tvile på om dette er godt nok i forhold til USA: <http://www.infosecurity-magazine.com/view/33734/europe-to-reevaluate-safe-harbor-agreement/>

EU var dessuten tidlig ute med direktiv 95/46 EC:

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:en:HTML>

Dette direktivet danner et viktig grunnlag for det videre arbeidet med de nyere problemstillingene.

De problemene Clifford Lynch skisserte blir altså jobbet med på regjeringsplan rundt forbi. Problemet er kanskje å overskue hvordan utviklingen vil bli, og å være (i allfall noe) i forkant.

Det interessante er jo, synes jeg, spørsmålene som reises nå fortløpende, ikke nødvendigvis hvor langt hvert land er kommet. – Men man kommer jo ikke utenom at her må man samarbeide globalt, innholdet i skyen kan jo i prinsippet lagres hvor som helst.

I foredraget: **“Click here to Cloud: Issues in Cloud Computing TOS Agreements”**

gikk **Thomas A. Lipinski, USA** videre i å advare om risikoen vi utsetter oss for om vi ikke passer på. Eller for å si det på en annen måte: det hjelper jo ikke om lovverket er på plass – hvis vi bare klikker «I agree» uten å vite hva vi godtar. Sky-tjenester er styrt av kontrakt-lovgivningen via lisenser. Bruk av lisenser stiller leverandørene mye friere til å diktere betingelsene som ikke kan forhandles om. Dette gjør det også mulig å omgå Copyright-lovgivningen.

INGEN av disse tilbyderne av oppbevaring av data kan garantere noe som helst. Og legalt sett, med alle forbeholdene de tar, har du faktisk ingenting du skulle ha sagt. Tvert i mot kan data i skyen fjerne andre rettigheter som du tror du har: som privatliv og ytringsfrihet.

Det kan også komme nye bestemmelser til, som leverandørene IKKE er forpliktet til å fortelle deg om. De reserverer seg hele tiden mot alt, mens vi bare klikker «I agree».

Mangel på båndvidde var et annet gjennomgangstema i seminaret. Det at for eksempel biblioteker ikke klarer å henge med i utvikling kan få samfunnsmessige konsekvenser:

«The Digital Divide: A Case Study of the Impact of Low (or no) Broadband in Rural Areas» – Jennifer Thiele, USA.

I små lokalsamfunn I USA er det ikke uvanlig at en god del av befolkningen er avhengige av folkebiblioteket for å få internet-tilgang. Bruken er økende, samtidig som tjenestene krever mer og mer båndvidde. Dette legger allerede press på maskinenes ytelse og nå kommer skyteknologien for fullt. Utbredelsen av bredbånd har sakkert akterut og prisen pr Mb er høyere i USA enn i mange andre land.

Det er stor forskjell på urbane or rurale bibliotek. Når softwaren/bibliotekprogrammene også i økende grad flyttes over i skyen, går dette utover den daglige driften. Alt går langsommere. Bibliotekene på landsbygda har rett og slett ikke ressurser/budsjetter til å følge med på utviklingen.

Jennifer Thiele uttrykte bekymring for at det virker som om bibliotekene forholder seg til, og løser problemene nærmest fra dag til dag for ikke å si time til time (noe må gjøres tidlig om morgenen, oppgraderinger kjøres om natten osv) i stedet for å planlegge på sikt. Dette er jo problemer som bare vil øke på og dermed truer de små bibliotekenes eksistens. Og – hva gjør det med folks rett til tilgang til informasjon?

Konklusjon: Et nyttig og viktig seminar som setter alvorlige emner på dagsordenen.

Utviklingen går i hurtigtog-fart og vi må ta grep før det er for sent. Seminaret var til dels veldig teknisk og det var en god del overlapping mellom foredragsholderne. Synes allikevel at hver av dem fikk fram en egen vinkling på dette vanskelige tema som har veldig mange sider. Både positive og negative og uoverskuelige.